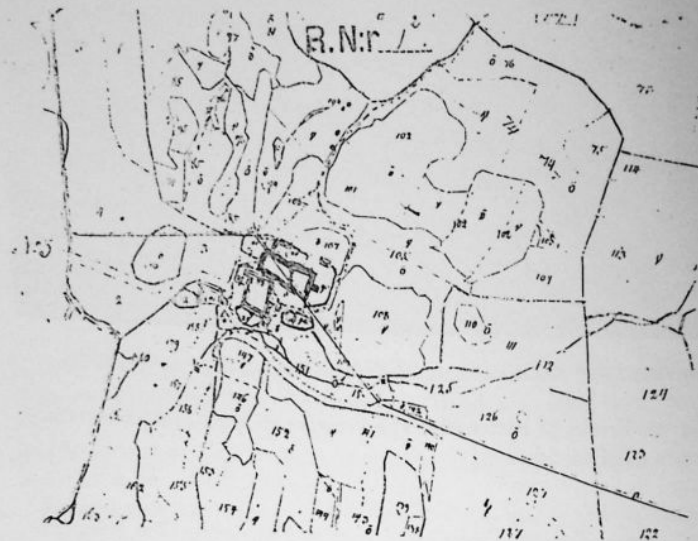

MOLLERÖD

Molleröd 1830

Före enskiftet bestod Molleröd av 3 gårdar som var byggda på en åker till vänster om utfartsvägen. De låg så nära varandra att det endast var väg mellan dem. När enskiftet genomfördes 1831 flyttades gårdarna ut. Nuvarande Molleröd 1:4, Erik Johansson, lades till vänster om vägen Vallarum—Sillaröd. Här föddes 1851 Hanna Mårtensdotter, som sedermera flyttade till Steneberg. Till höger om vägen längre söderut flyttades Molleröd 1:5, Osten Jönsson. Denna gård har innehafts av bland andra den kände kommunalpolitikern och nämndemannen med mera, Otto Andersson. Mollerödsgården flyttades en bit norrut från bykärnan.

Här följer en kort beskrivning över den gård i Molleröd, som kyrkovärden och nämndemannen Per Jönsson lät uppföra i samband med enskiftet och som han med familj bebodde och där han utförde sitt välsignelserika livsverk.

Den gård som kyrkovärden och nämndemannen Pehr Jönsson lät uppföra i samband med enskiftet.

Mollerödsgården, som numera äges av Hilding Hansson, omfattar 245 tunnland. Den är vackert belägen. Åkrar och fält är inhägnade av stora gärdesgårdar, som också vittnar om gångna generationers möda att bryta mark. Ängar, betesmarker och mossar omväxlar med skog. Denna består av många trädslag. Mäktiga ekar mer än hundraåriga ser man. Al växer på flera ställen och mest utmed den bäck, som med sitt friska vatten rinner genom ägorna. Dess källflöden rinner upp i Brostorp och Oderhallskällan.

Många körsbärsträd vid gårderna sätter sin prägel på omgivningarna och är vid blomningen översållade av vita blommor. Och på sensommaren mognar där de härligaste röda och svarta körsbär.

Går man sedan längre upp i markerna, finner man, att i gammal tid många av dess kullar och åsar varit uppodlade, kringgårdade såsom de övriga. Men man träffar även på ett större fält, som genom utdikning vunnits på senare tider och som är mera ändamålsenligt för senare tiders bruk.

Men här uppe reser sig de mäktiga bokarnas kronor högt mot skyn. Och dessa träd, som förr benämndes "härlighet" för bland annat ollonbetet,

där stora svinjordar på höstarna, ända fram till jul, drev omkring här och göddes. Och skogen beskattades efter detta ollonbete, som vissa år var mycket rikligt. Bokarna utgör här det huvudsakliga skogsbeståndet, men på senare tider har man planterat gran på stora områden.

Detta är ramen för den skildring, som nu följer av gården. Och även om mycket förändrats från den tid, då Per Jönsson brukade gården, så är miljön och mangårdsbyggnaden i stort såsom den var för 150 år sedan.

Vid enskiftet år 1831 byggdes denna gård på nuvarande plats. Gården som är kringbyggd med 4 längor har under åren genomgått betydande förändringar. Boningslängan var 45 meter lång. Den är uppförd i korsvirke helt i eke. Bostaden hade 11 rum som uppvärmdes av 2 sättugnar som var från Diö bruk samt en pottugn. Under bostaden finns 5 källare, en som är brandfri och är 6×7 meter och har jordgolv och stenväggar. Den är täckt över med 25×30 cm grova ekträ, som ligger tätt korsade i 2 lager och sedan täckta med enris och ett 20 cm tjockt lerlager, som även utgör golv uppifrån.

För att komma in i denna brandfria källare, måste man gå ner i en annan intilliggande källare. Man tog bort en stenplatta i muren och på så sätt kom in i den dolda och brandfria källaren. Efter besöket sattes plattan på plats och murades med lera på sidorna. En annan källare var den så kallade vinkällaren under rummen i bostaden. För att komma i denna fick man ta bort en lämm i golvet och sedan var det fritt fram. För att komma ned i de andra källarrummen var nedgången från gården. Gården var kringbyggd och inkörsportarna kunde låsas.

Det berättas att när gården var färdigbyggd, så körde man med höstavagnar hit med penningar, som förvarades i linnesäckar som lades i den brandfria källaren. Ett tiotalers kopparmynt vägde 10 kilo.

På denna gård finns smedja, som antagligen är uppförd under 1700-talet och var i bruk långt innan smedjan i Vallarum. Stenkol till densamma hämtades med hästskjuts från Ystad och Malmö. Smedjan som är uppförd av stennmurar har gavlar brädbeklädda. Dessa bräder är fästade med trädubbar. I smedjan bodde smeden med sin familj i ett rum 5×6 meter. Till gården fanns även vattenkvarn med byggnader, där mjölnaren med sin familj bodde.

Kvarnen drevs av ett ovanfallshjul, fallhöjden var cirka 5—6 meter. Vattnet i detta vattendrag höll sig konstant sommar som vinter. Vattnet kommer från två torvmossor samt från en källa, som kallas Oderhalls-källan. Där var körväg till kvarnen, men det berättas att folk från Vallarum bar säden på ryggen till kvarnen och att de blev kvar tills säden blev malen.

Uppe i skogen finns murarna kvar efter "brydestuan" där man torkade och beredde linet. Som sedan kardades och spanns samt vävdes till dukar med mera. På gårdens ägor finns resterna av en malttorka där man torkade maltet som sen blev till dricka och öl. Kornet som var bäst till dricka var 6-raders korn. Kornet lades först i vatten en tid, sedan på en varm plats där det fick ligga tills det började att gro och blev helt sammanvuxet då det var färdigt till malttorkan. Torkningen tog cirka 4 dagar med särskild bevakning med värmen dag och natt.

På egendomen finns resterna av ett tegelbruk där man brände tegel. Inom de 4 gråstensmurarna 6×10 meter och 1 meter tjocka pågick tillverkningen av tegel som blev till byggnader på orten, men på den tiden var efterfrågan ringa, det har berättats att en del tegel som brändes stod och frostskaadades.

År 1906 uppfördes här i Molleröd en stärkelsefabrik dit lantbrukarna i orten levererade potatis. Den sysselsatte fem man under hösten och vintern och tillverkade 40 deciton stärkelse per dag. Driften upphörde år 1962.

Molleröds Stärkelsefabrik.